

Ze zápisníku specialisty

## „Putující“ vada na aršíku BRATISLAVA 1937



V nabídkové inzerci časopisu „Filatelie ... koníček i investice!“ (č. 12/2001, barevná obálka str. 4) byl sběratelům-specialistům známek ČSR I nabídnut aršík BRATISLAVA 1937 (Pof. č. A 329/30) se zajímavou výrobní vadou na levé známce hodnoty 50 h modré („V Tatrách“). Těsně u horní části písmene „L“ v označení státu má tato známka velkou kruhovou bílou skvrnu průměru 0,9 mm. Po- nechme stranou nemalou nabídkovou cenu to-

razu známky. Měl jsem v nedávné době možnost prohlédnout několik těchto aršíků (nepochybně pocházejících z jednoho expedičního balíčku), z nichž na čtyřech kusech je kruhová bílá skvrna téhož průměru 0,9 mm těsně nad písmeny „NS“ nápisu ČESKOSLOVENSKO a je ve všech případech identická (viz vyobrazení).

Rozměr a tvar skvrny odpovídající vyraženému kolečku z perforace aršíku napovídá, ja-



hoto exempláře a všimněme si, že vada je již delší dobu známa, neboť aršík byl kdysi označen značkou záruky „POFIS“ a znaleckou značkou „Paulíček“.

S velkou pravděpodobností však není známo, že existují exempláře tohoto aršíku, obsahující zmíněnou vadu na zcela jiném místě ob-

ký je původ této vady: na tiskovou desku pro modrou barvu se tento papírový fragment přichytil a k povrchu desky pevně přilnul právě v ploše obrazu známky, čímž přikryl část vy- moletované rytiny (přenos barvy z hloubky), která tudíž netiskla. Přinejmenším dvě různá známá umístění vady (případ uvedený „Filatelii“ a náš případ) dále svědčí o tom, že papírový fragment se mohl v obrazu známky jednou či dokonce vícekrát poněkud posunout. Vždy bránil otisku rytiny v daném místě až do jeho odstranění z desky (záměrného či náhodného). Která z fází lokalizace vady je prvotní a která následující, dnes již patrně nezjistíme.

Pokud sběratelé prohlédnou své sbírky, není vyloučeno, že najdou tuto zajímavou vadu ještě na jiném místě obrazu známky 50 h. Všechny takové exempláře budou nepochybně zpeřčením specializované sbírky známek ČSR I.

Za upozornění na tuto novinku autor vyslovuje díky váženému kolegovi JUDr. V. Hromádkovi z Prahy.

Zdeněk FRITZ

## Desková čísla u „Legionářských“

Sběratelsky nepřilíh oblíbenou čs. emisí je šest známek vydaných k 1. výročí vzniku ČSR – tzv. „Legionářské“. Emise vyšla dne 27. října 1919 a ze všech čs. známek měla nejkratší dobu platnosti – pouhých 8 dní. Už v publikaci E. Hirsche a J. Fraňka „Čs. známky“ se o ní dočteme řadu podrobností. Vedle počítadel na dolních okrajích archů mají tři známky „Sirotám našich legionářů“ dokonce desková čísla. U hodnot 75 h a 100 h (Pof. č. 30 a 31) jsou desková čísla 1, 2, 3, a 4 (75 h), případně 5 a 6 (100 h) pod 91. známkovým polem. U poslední známky 120 h je však DČ 7 nebo 8 pod ZP 100. Jestliže porovná- váme jednotlivá desková čísla, vidíme, že číslice nejsou typograficky jednotné a rozměrově se pohybují ve velikostech od 1,5 do 2,25 mm. Navíc číslice „8“ u známky 120 h je naprosto atypická, jak je patrné z vyobrazení. Specialisté zabývající se touto emisí potvrdí obtížnost kompletace tohoto sběratelského úseku (6 základních a dalších 6 kombinovaných rozměrů zoubkování, typy, odstíny, desková čísla, nezoubkované známky, přitisky, zkusmé tisky atd. atd.).

M. Vostatek

